

ODBOR ZA ZELENU GRADNJU

PROGRAM RADA ZA 2019. GODINU

RAZLOZI ZA EFIKASNIJU GRADNJU U SRBIJI:

- oko 75% zgrada u Srbiji čine stambene zgrade
- oko 85% od navedenih zgrada iz prethodne alineje su energetske neefikasne
- prosečna potrošnja energija u stanovima odnosno kućama u Srbiji iznosi 252 kWh/m²/a
- navedeni pokazatelj u odnosu na evropski prosek pokazuje da 5 smo puta veći potrošači nego evropski prosek
- oko 3.200.000 ukupno stambenih objekata u Srbiji 60% su individualni objekti
- samo 16% od navedenih u prethodnoj alineji imaju nekakvu izolaciju od čega samo 3% adekvatnu
- sektor zgradarstva troši 36% ukupne potrošnje energije u Srbiji, za 7% više od industrije, za 14% više od saobraćaja, dok preostali sektori troše do 12% ukupne energije Srbije.
- sredstva budžetskog fonda za unapredjenje energetske efikasnosti pokazala je da se na svakih 50 din uloženi sredstva u unapredjenju energetske efikasnosti u javnim objektima smanjila se potrošnja za 1 kWh.

Izvor statističkih podataka: *NG Srbija, avgust 2018, podnaslov "promo", naslov „Efikasno je jednostavno“*

PREDLOŽENE ZADACI I MERE

1. Potrebno je da **energetska efikasnost postane životno stil svih građana**. Slovenija je proglašena za ekološku zemlju sa najvišim ekološkim rejtingom na planeti. Ne tako davno živeli smo zajedno.
ZADATAK: KORISTITI ISKUSTVO SLOVENIJE, PKZS TREBA DA SE POVEŽE SA PKZSLO PREKO ECPDa SA KOJIM IMA VEĆ USPOSTAVLJENU FORMALNU SARADNJU.
Sledeći predlog:
Rada na izradi **kampanje** za promovisanje zelene gradnje i veće vidljivosti PKZSa. Napominjem da je IKS donela odluke vezano za pokretanje kampanje koja treba da podigne vidljivost IKSa u cilju promovisanja svih vidova inženjerske struke. Verujem da je pravi trenutak da u neposrednoj saradnji sa IKSom iskoristimo zajedničke resurse i da se pojavimo kao saradnici u akcijama za naš segment zelene gradnje.
2. Podizanje svesti o očuvanju životne sredine, energetske efikasnosti i energetske nezavisnosti i ublažavanje klimatskih promena.
Predlažem da ovaj odbor za zelenu gradnju pokrene široku akciju i dostavi predlog Ministarstvima nadležnim za očuvanje prirode i zdravlja kao i gradjevine i prostornog planiranja izmene Zakona **uvede obavezno merenje otiska ugljen dioksida** za nove

stambene objekte na godišnjem nivou u postupku izdavanja lokaciskih uslova odnosno građevinskih dozvola sa obavezom da onaj objekat koji proizvodi štetu (emisijom CO₂) dužan da istu štetu nadoknadi. Pretpostavka je da će se do 2030 godine na taj način prepoloviti emisija CO₂ na teritoriji RS. Parametri, metodologije i analitiku treba da pripremi Odbor u saradnji sa stručnim zainteresovanim institucijama (IKSa i ECPDa, fakulteti.....), i drugim zainteresovanim stručnim licima i da pokrene široku volontersku akciju zelene agende za izmenu zakona.

3. Odbor sa drugim odborima treba da razvije agendu za efikasno **poslovanja iz uštede-ESCO** (*energy sevice/saving companies*). Odbor bi trebalo a proanalizira zašto do sada nije uspelo povezivanje privrede sa lokalnim samoupravama ida na tu temu dostavi moguće razloge. *Poslovanje iz uštede je već dobro poznato članovima PKZSa tako da neću ovom prilikom da elaboriram način funkcionisanja i o problemima sa kojim se sistem takvog poslovanja sreće.*

Predlažem da se Odbor pozabavi isključivo pripremom podloga za akviziciju ESCO I stimulanje samouprave da pristupi realizaciji ovakvih programa.

U tom smislu Odbor bi eventualno mogao da odradi monitoring potencijala određenih lokacija, počevši od katastra nepokretnosti, fizičke strukture, topografije, namene prostora, insolacije, pedologije, kvaliteta vegetacije, emisije toplotnih ostrva, detektovanje zagađivača i dr, moguće je prikupiti preko besplatnih satelitskih snimaka obradjenim u GIS tehnici (QGIS je besplatan gis program). *Nažalost relzolucije 30/30m dobijenih besplatnih satelitskih snimaka omogućavaju detektovanje samo širih zagadjivača, za kvalitetnije snimke potrebno je izdvojiti određena sredstva.*

Tako dobijeni rezultati mogu koristiti za dobijanje potrebne slike za pripremu strategija I politika odlučivanja.

4. Predlažem Odboru da pokušamo da se povežemo **partnerskim odnosima sa LEED** svetskom organizacijom na masovnom promovisanju i edukaciji na temu zelene gradnje koja podrazumeva niz konkretnih načela održivog razvoja. Verujem da bi kroz tu saranju mogli kao PKZS da se regionalno pozicioniramo kao nezobilazni, poslovni i razvojni I edukativni lider na promovisanju održivog razvoja. Na taj način bi jednim potezom stvorili potrebnu sistemsku bazu, možda bi mogli da se razvijemo i da preuzmemo deo poslo oko sertifikovanja objekata, polaganje ispita, da povežemo učesnike zainteresovana lica a da se na tržištu pozicioniramo kao instrument saradnje "zelene" koordinacije učesnika u građevinskoj industriji.
U neposrednoj budućnosti vidim mogućnost saradnje sa **proceniteljima**, kojima treba edukacija na ovu temu a mogli bi da šire našu misiju na resor tržišta nekretnina. Ako otvorimo taj kanal vrlo brzo ćemo se povezati sa zainteresovanom privredom I investitorima.

4.1 Ukratko šta je LEED ?

LEED je globalni sistem ocenjivanja zelene gradnje koji zadovoljava potrebe različitih zemalja, uz održavanje strogosti i konzistentnosti u dizajniranom alatu inženjerskom pristupu.

USGBC-ova vizija LEED-a na međunarodnom nivou zasniva se na tri osnovna načela:

- Globalna kohezivnost
- Održavanje doslednosti tehničke strogosti i
- procesa sertifikacije LEED-a širom svijeta;

Regionalni pristup zelenim uslovima definisanim kroz vidove "kredita" - Pruža mogućnost zemljama da sarađuju na uspostavljanju regionalnih alternativnih puteva usklađenosti sa LEED zahtjevima koji zadovoljavaju jedinstvene potrebe određenog regiona. Ova saradnja će početi sa referentnim standardima i proširiti se u cilju rješavanja drugih odgovarajućih preduslova i kreditnih komponenata tokom vremena.

Lokalna podrška podrazumeva - Izgradnja partnerstava za pružanje resursa, edukacija, obuka i podrška za LEED na lokalnom nivou, uz potvrdu mogućnosti lokalne adaptacije u budućnosti.

4.2 LEED svetski brend je za sada najviše zastupljen u Srbiji (*postoje i mnogi drugi:*

VERDE, Passive house, BREEAM).

LEED sam predložio zato što već postoje neki objekti koji su setrifikovani po LEEDu.

U stručnim krugovima postoji dovoljno informacija dok je u široj javnosti ta "pojava" ukupno slabo poznata. LEED je zahvalan sistem jer je već razrađen koncept koga treba preduzeti obzirom da je u njemu već sve "skockano" tako da ne moramo mi da izmišljamo toplu vodu.

Dobro bi bilo da se na ovu temu Odbor napravi SWOT analiza.

Potrebno je da sagledamo prednosti i mane ovog predloga:

Da li PKZS ima ambiciju, potencijale i snagu da se izbori u ovakvom okruženju sa takvom slabo vidljivom temom. Pored prioriternih socijalno-ekonomskih i političkih koji su potecijali za uspeh i kakva nam treba podrška.

Treba dati odgovore : Koja nam je ciljna grupa, da li ima dovoljno prostora za naše delovanje, ko su nam konkurenti- (www.energogroup.com/rs/one-news/54/LEED-Fellow/.)?
(*Možda treba pošetiti od ideje da recikliramo temu koja je već bila u razradi "MILD HOME" ili socijalno stanovanje u energetske efikasnim objektima po ceni klasične izgradnje, ECPD, 2015"*)

4.3 Struktura LEED sistema rejtinga:

Sledeće kategorije se koriste u LEED Rating Sistem-u:

Održivi gradovi

Pametni gradovi,

Efikasnost vode

Energija i atmosfera

Materijali i resursi

Kvalitet zaštite životne sredine

Lokacija i prevoz

Svest o potrebi održivog razvoja kao stil života i obrazovanje (domovi)

Lokacija u odnosu na saobraćaj/prevoz konekcija, biciklističke staze... (domovi)

Pametna lokacija i saobraćajne veze (ND)

Oblast i dizajn susjedstva (ND)

Zelena infrastruktura i zgrada (ND)

Inovacije, ušteda energije, dobar dizajn, savremene analize, primena tehničkih dostignuća-

HVAC

Regionalni prioriteti – razvoj LEED strateški ciljeva

Predsednik Odbora za zelenu gradnju

Tomislav Đorđević